Opinie

"Landbouwsector wil een toekomst, ook in Vlaanderen"

Opinie

Sinds een tweetal weken stuift het stof en veren in Vlaanderen. De Standaard pakte uit met een dossier over “megastallen”. In enkele artikels werden de veehouderij en de mensen achter deze bedrijven aangepakt. Waar het openingsartikel in de eerste alinea’s nog een zekere nuance en objectiviteit toonde, verviel het al snel in een rondje boeren-bashen. In een handig één-tweetje gaf kabinet Demir in de nasleep van de artikelenreeks nog snel mee dat het beleid op gebied van vergunning verstrengd wordt. Is er nog ruimte voor een economische landbouw in Vlaanderen?

17 DECEMBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 17 DECEMBER 2020 22:26

Lees meer over:
ruimtelijke ordening
milieu
klimaat

“Megastallen”, een woord dat tot voor kort enkel in Nederland werd gebruikt. Sinds enkele dagen gaat het ook vlot in Vlaanderen over de tong. Er is geen precieze definitie van wat een megastal nu juist is, wat aanzet tot willekeur. In Nederland wordt onder meer de oppervlakte van een stal als criterium aangehaald: volgens burgers zou de grondoppervlakte anderhalve hectare (15.000m²) moeten zijn voor de stempel “megastal”. Een ander criterium dat gebruikt wordt is het aantal dieren in een stal. In De Standaard wordt uitgegaan van Europese cijfers, waardoor ook relatief kleine, familiale bedrijven plots met een megastal in de tuin staan. In Nederland worden dan weer heel andere cijfers gebruikt, waardoor onze “megastallen” eigenlijk maar kleine stallen zijn. Zeker voor de burger die geen voeling heeft met de landbouwsector is dit allemaal zeer verwarrend.

> **Onze boeren produceren niet alleen voor de Belgische supermarkten, maar ook voor de wereldmarkt. Omgekeerd komen ook producten uit de hele wereld hier terecht**

Antoon Vanderstraeten - Hoofdredacteur Hectares.be

Wat niet verwarrend is, is de economische realiteit. Net als IT-bedrijven, marketingbureaus of frituursnackfabrikanten leven onze boeren in een economisch gedreven systeem van opbrengsten, kosten, winst en verlies. Het doel? Op het einde van het jaar genoeg

winst maken om te blijven bestaan. Voor veel veehouderijen wil dit zeggen kosten drukken en opbrengst optimaliseren. Onze boeren produceren niet alleen voor de Belgische supermarkten, maar ook voor de wereldmarkt. Omgekeerd komen ook producten uit de hele wereld hier terecht.
Dit wil zeggen dat onze kippenhouders moeten opboksen tegen onder meer Oekraïense bedrijven die niet alleen in heel andere omstandigheden kunnen produceren, maar ook nog eens rijkelijk gesteund worden met Europese fondsen terwijl ze handig gebruik maken van postbusfirma's voor de nodige fiscale optimalisatie. Onze varkensboeren zijn in concurrentie met kwekers in het Oostblok die beschikken over goedkope gronden, geen mestproblematiek kennen en niet moeten voldoen aan de zware eisen op gebied van dierenwelzijn. De kippen en het varkensvlees komen aan dezelfde prijs in hetzelfde rek terecht.

De Mens en de Consument

Er is een (kleine) beweging bij jonge landbouwers die bewust kiezen voor kleinschalig aan een faire prijs. Het is aan de burgers om deze beweging te steunen . Al meermaals heeft onderzoek uitgewezen dat de Mens kiest voor bewust, fair, eerlijk, maar dat de Consument beslist en kiest voor 1+1 gratis, kiloknallers en 3 euro voor een kip. Wereldwijd hebben boeren recht op een faire prijs, alleen krijgen ze die niet. De markt voor fair en lokaal is ook beperkt, niet iedereen heeft het budget om meer te betalen voor zijn of haar voedsel.

> **De markt voor fair en lokaal is ook beperkt, niet iedereen heeft het budget om meer te betalen voor zijn of haar voedsel**
>
> Antoon Vanderstraeten - Hoofdredacteur Hectares.be

Willen we de economische realiteit van onze landbouw erkennen , en de boeren de vrijheid geven van het ondernemen? Of willen we onze boeren enkel ten dienste van de maatschappij als onderhouders van het landschap? Een consequentie bij de laatste optie is dat ons voedsel uit landen komt waar we geen controle hebben over het productieproces, die niet moeten voldoen aan onze strenge regels en waar we als regio en inwoners afhankelijk worden van anderen. Daarnaast is het dan ook belangrijk dat (jonge) landbouwers de ruimte krijgen om te ontwikkelen. Wanneer ze enkel ten dienste zouden staan van de lokale bevolking moeten er andere manieren gevonden worden om ze te laten voorzien in hun inkomen. Enkel met vergunningsbeleid proberen bijsturen is problematisch, aangezien de bedrijven dan beknot worden. Andere uitwegen zijn noodzakelijk.
Moeten onze landbouwers enkel voor onze eigen markt produceren en moeten we dan het export-gegeven van onze landbouwsector laten vallen? De export van landbouwproducten was volgens Statistiek Vlaanderen in 2019 goed voor 39,2 miljard euro. Enkel voor dierlijke producten bedroeg het handelsoverschot 2,4 miljard euro. Met deze cijfers is de landbouwsector goed voor 5,3% van de totale Belgische uitvoer . Dit maakt dat de landbouw geen te verwaarlozen sector is binnen het economisch geheel. Ook hier moeten de landbouwers een volwaardig inkomen kunnen halen uit hun bedrijf. Een aangepast Europees beleid en een faire verdeling van de marges (en risico's) is nodig om de boeren de kans te geven op een andere manier hun bedrijf te gaan leiden. Zonder deze blijft het aan de boeren om op zoek te gaan naar efficiëntiewinst (en daaruit volgend schaalvergroting) om competitief te blijven.

Vrees voor aanvallen van activisten

Het dossier in De Standaard pakt ook uit met een opsomming van "megastallen" in een handig vormgegeven kaart, waar gigantische bedrijven en kleine familiebedrijven op één hoopje gegooid worden. Een praktijk die onder meer in Australië en het Verenigd Koninkrijk heeft geleid tot nachtelijke aanvallen op boerderijen, waarbij niet alleen stallen maar ook privéwoningen het doelwit werden van dierenrechtenactivisten. Een aantal boeren die op de kaart staan slapen niet meer sinds het dossier verschenen is. Ze boeren in eer en geweten, maar vrezen aanvallen van activisten die zich door dergelijke dossiers gesterkt zien in hun overtuiging. Waar een dergelijk dossier een mogelijkheid tot dialoog zou kunnen vormen, lijkt het eerder op een uitwerking van een persoonlijke overtuiging, met de boeren als slachtoffer.

> **De vraag is, willen we een toekomst met boeren die boeren voor de burger: kleinschalig, lokaal en betrokken? Of willen we onze boeren laten boeren voor de consument die op zoek is naar de kiloknallers?**
>
> Antoon Vanderstraeten - Hoofdredacteur Hectares.be

In de nasleep van de artikelenreeks laat het kabinet Demir weten dat er een strenger vergunningsbeleid komt voor grote stallen. Waar de voorganger van Demir, Joke Schauvliege, volgens de geldende regels vergunningen goedkeurde, gaat Demir deze volgens dezelfde regels niet langer goedkeuren. Dit leidt tot de nodige onrust bij jonge landbouwers die graag in Vlaanderen het bedrijf van

hun ouders of grootouders willen verderzetten. Deze jonge landbouwers moeten mee in het economische gegeven waar ook de landbouwsector deel van is. Ook zij moeten hun facturen kunnen blijven betalen en op het einde van de maand genoeg over hebben om hun gezin te voeden en te kleden. Maar niet alleen dat, als bedrijfsleiders willen ze ook op zoek kunnen gaan naar een rendabele manier van duurzaam ondernemen, waarbij ze toekomstgericht willen kunnen (blijven) werken. Natuurlijk is het zo dat regels moeten gevolgd worden, dit is niet anders voor de landbouwsector. Wanneer echter blijkt dat dezelfde regels tot andere eindresultaten kunnen leiden, is het terecht dat er vragen rijzen.
Vlaanderen heeft nog steeds een gigantisch potentieel op gebied van landbouw. We hebben vruchtbare gronden, een ideaal klimaat en zijn gunstig gelegen. De vraag is, willen we een toekomst met boeren die boeren voor de burger: kleinschalig, lokaal en betrokken? Of willen we onze boeren laten boeren voor de consument die op zoek is naar de kiloknallers?
Met dit opiniestuk wil de auteur een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. De auteur schrijft in eigen naam en is verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.
De auteur: Antoon Vanderstraeten is hoofdredacteur van Hectares.be, een online magazine over landbouwmechanisatie. Dit opiniestuk verscheen eerder op de website van Doorbraak.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada